

Temahefte Gode råd ved kjøp og bruk av avlsokse

Nortura
bondens selskap

Råd ved kjøp og bruk av avlsokse

Oksen brukes som regel i to sesonger og skal derfor bli far til to generasjoner med kalver. Det gjør at valg av okse er av stor betydning for den avlsmessige framgangen i besetningen.

Her er noen moment du bør ta hensyn til:

- Det lønner seg å reise for å se på både oksene og selgers besetning. Se spesielt på bein, klauver og lynne både på oksene og om mulig mora.
- Det skal følge med fullstendig utfylt helseattest når oksene kommer til gårds. Nortura krever veterinærattest på avlsokser som omsettes igjennom vår livdyrformidling og anbefaler at også okser omsatt direkte (når selger og kjøper selv har blitt enige om handelen) følges av maks. 14 dager gammel veterinærattest.
- Avlsokser er store dyr, og det kan være farlig å flytte og håndtere et nervøst dyr.

For å få en rolig og snill okse er det noen tiltak som anbefales:

- Kjøp inn oksene i god tid før beiteslipp, minimum 1 måned før.
- Sett oksene inn i egen bingje i fjøset, så de blir kjent med de andre dyra, ny røkter og nye rutiner.
- De må få en trygg oppstalling ved ankomst på gården. Sett aldri oksene inn i tomt fjøs for det fører til et stresset dyr.
- Okser bør være i godt hold før beiteslipp fordi føroptaket går ned i bedekningsperioden.
- Slipp ikke en ungsokse sammen med gamle kyr. Den kan da bli mobbet, og det fører til en stresset og nervøs okse som bedekker dårlig.
- Ungokser bør ikke gå med mer enn ca. 15 kyr.
- Eldre okser bør ikke gå med mer enn ca. 30 kyr.
- Oksene er sjefen i flokken. Gå derfor aldri bort til brunstige kyr uten å gi deg til kjenne. Det kan føre til at oksene oppfatter deg som en utfordrer og kan oppføre seg truende.
- Følg med på de første bedekningene og noter omløp. Ved omløp på flere av kyrne bør det tas sædprøve. Dersom oksene slaktes, skal kjønnsorganene undersøkes for dokumentasjon ved eventuell reklamasjon.
- Fjern oksene ved håndtering av andre dyr i flokken.

- Ikke sett nesering i oksene like før beiteslipp, men om høsten etter første beitesesong. Ringen kan gi sår nese, stresset okse og dårligere føroptak, noe som fører til et dyr i dårlig hold.
- Ta oksene fra flokken før årets kvigekalver kommer i brunst. Kvigene kan bli brunstige allerede ved 6 måneders alder.
- Sett inn oksene i bingen de skal stå til neste sesong, og husk at det bør være flere dyr i fjøset. I inneføingsperioden må det være fokus på bein, klauver og holdet på oksene.
- Kjøp bare okser som er ungdyrkåra, stambokførte og reinrasa, også til krysningsbesetning. Dette for å utnytte krysningsfrodigheten optimalt og for å få god kontroll med rasekombinasjonen i besetningen. Det gjør det også enklere å avle mot ønsket forbedringer som f.eks. bedre melkeevne og lettere kalving.
- Sørg for ettersyn og eventuelt klauvskjæring i god tid før beiteslipp. Dette reduserer faren for beinproblemer i bedekningsperioden.
- Vi anbefaler på det sterkeste at avlsoksen forsikres. En avlsokse har som regel høyere verdi enn slakteverdien, så skulle uhellet være ute vil det gi store økonomiske konsekvenser. Ta en prat med ditt forsikringselskap.
- Ved reklamasjon dekkes kun oksens verdi og ikke påløpte kostnader eller tapte driftsinntekter.

tlf: 03070

medlem.nortura.no/storfe